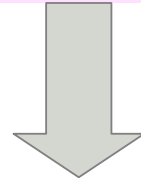

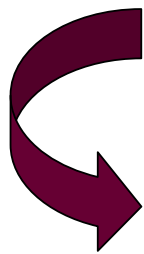
Habilitats comunicatives
Consell preventiu i educació sanitària
Modificació de les conductes de risc
Tècniques d'entrevista motivacional

Angels martinez de castilla, Psicòloga
Ana maria zaragoza. Infermera
PASSIR. Ciutat Vella.
IMAS.Hospital del Mar

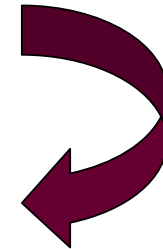
L' ENTREVISTA CLÍNICA

Marc idoni per explorar aspectes de la salut sexual i reproductiva de les dones i de les seves parelles

**PREVENCIÓ
ITS / VIH**

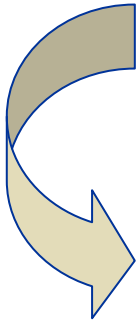
L'ENTREVISTA CLÍNICA

CONCEPTES BÀSICS DE LA COMUNICACIÓ TERAPÈUTICA

- ✓ Empatia (apoyar i no jutjar)
- ✓ Escolta activa
- ✓ Permetre manifestar emocions
- ✓ Evitar donar consells
- ✓ Fer preguntes obertes (ajuden a reflexionar)
- ✓ No minimitzar

L'ENTREVISTA CLÍNICA

Clima: Garantir

- ❖ Tranquil·tat (temps, tò de veu atenció, mirar-la)
- ❖ Confidencialitat (ferli-ho saber)
- ❖ Receptivitat (el què t'explica t'importa)
- ❖ Invitar a la dona a sentir-se còmoda per contestar les preguntes amb llibertat, sense sentir por, culpa o vergonya.

L'ENTREVISTA

NO → **interrogatori**

SI → **comunicació**

*verbal

*no verbal

COMUNICACIÓ NO VERBAL (1)

- Moviments (gestualitat, emocionalitat)
- Posició (oberta, tancada)
- Expressions facials (confort,disconfort)
- Contacte visual (mirada)
- Parallenguatge (to, timbre, modulació)

COMUNICACIÓ NO VERBAL (2)

- L'entorn (decoració, interrupcions)
- L'acollida (cordialitat)
- L'escolta (empatia, respecte)
- Assertivitat (gest, paraula)

Concepte de Sexualitat: facilitador del sexe segur

La sexualitat hauria de ser:

- Un element de comunicació entre les persones.
- Una manera de donar i rebre afecte.

Donar idea de sexualitat no centrada en el coït.

- Conductes de NO RISC quan no es disposi de preservatius o bé el su ús sigui dificultós.
- Allibera de l'idea que el preservatiu s'ha d'utilitzar sempre.

Condicionants en l'actitud dels professionals

- Considerar-se un element important en la prevenció.
- Creure en la necessitat de preguntar sobre la sexualitat en l'entrevista clínica (sexualitat tema intimament lligat a la salut).
- Ser conscient que les nostres actituds sobre la sexualitat i l'ús del preservatiu facilitaran o dificultaran l'entrevista.
- La sexualitat és un tema dinàmic i no cal esgotar-lo en una sola entrevista.
- No tenir actituds impositives ni d'intentar convèncer. Cal ser negociador.

La informació no canvia conductes

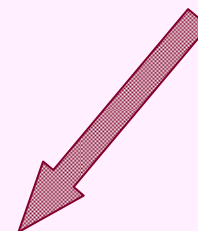
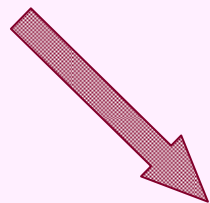
Què pensem?

percepció de risc

Què sentim?

dificultats
mites

Què fem?

Preguntes positives i facilitadores

- Les seves relacions sexuals son satisfactòries?
- Només té relacions amb una sola parella?
- Utilitza preservatius en les seves relacions sexuals?
  - Si
  - No
  - A vegades

Preguntes positives i facilitadores.2

Utilitza preservatiu ?

SI → Reforç (que bé que utilitzi preservatius)

DE VEGADES → Deixar que manifesti les dificultats
(Perquè no és tan fàcil, oi?)

No utilitza el preservatiu

Comprovar:

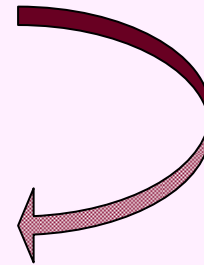
- Si no està en risc.
- Si no té **percepció** de risc

- Se li podria preguntar:

"La seva parella o alguna que hagi tingut podria haver estat amb algú que hagués tingut contacte amb el VIH?"

"Quines dificultats té"

Ajudar a pensar... Detectar situacions.

Que cal recomanar perquè la negociació del preservatiu tingui èxit?

- Animar a l'usuari/a a trobar l'ocasió i la manera de parlar-ne
- Que ha d'introduir el preservatiu en començar el joc sexual.

Modificació de les conductes de risc

Tècniques d'entrevista motivacional

Angels martinez de castilla, Psicòloga

Ana maria zaragoza. Infermera

PASSIR. Ciutat Vella.

IMAS.Hospital del Mar

L'ENTREVISTA

Habilitats i Tècniques

Emocions Sentiments i Creences

EL CONSELL PREVENTIU HA DE PERMETRE:

- Fer preguntes.
- Intercanviar informació.
- Conèixer opcions.
- Planificar estratègies.

EL CONSELL PREVENTIU REQUEREIX:

- Habilitats específiques dels professionals per poder ajudar al usuari a, després de reflexionar, prendre decisions.

EL COMPORTAMENT SEXUAL

-Consideracions-

- Edat d'inici en el coit
- Experiència i activitat sexual
- Història i simultaneïtat de parelles,
- Freqüència coital
- Forma d'accés a les parelles sexuals
- Duració de les parelles sexuals
- Tipus de pràctiques sexuals

SALUD Y HABITOS SEXUALES DE LA POBLACION. ESPAÑA, 2003

- **Relaciones sexuales con una sola persona en su vida:**

24,4 % de los hombres
55,6 % de las mujeres

- **Con 10 o mas parejas en su vida:**

21,6 % de los hombres
4,4 % de las mujeres

- **Uso de la prostitución alguna vez:**

27,3 % de los hombres que han
matenido relaciones sexuales.

Fuente: Instituto Nacional de Estadística, Secretaria del Plan Nacional sobre el SIDA del Ministerio de Sanidad y Consumo.

SALUD Y HABITOS SEXUALES DE LA POBLACION. ESPAÑA, 2003

- El 17,1 de las personas que han mantenido relaciones sexuales en el último año han tenido alguna pareja ocasional en el mismo periodo.
- Solamente el 59% ha utilizado siempre el preservativo con las parejas ocasionales.

Fuente: Instituto Nacional de Estadística, Secretaria del Plan Nacional sobre el SIDA del Ministerio de Sanidad y Consumo.

DIFICULTATS EN L'ACEPTACIÓ DEL PRESERVATIU

- Distorsió del plaer
- No natural
- Ineficaç
- Pèrdua de l'espontaneïtat
- Associat a promiscuitat, prostitució, etc.
- Subestimació del risc versus el fracàs d'anticipar o preparar la relació sexual.
- Considerat un contraceptiu més que un protector d'ITS

Dificultats en l'ús del preservatiu

Actuació del professional

Davant de les dificultats és millor no començar a donar idees. **Resulta més útil:**

- Mostrar comprensió amb les dificultats.
- Preguntar si se li acudeixen idees que li facilitarien l'ús del preservatiu.
- Valorar el nivell de motivació i
- Estar disposats a ajornar el tema per una altra entrevista

TRETS QUE PODEN COMPORTAR PREDISPOSICIÓ AL RISC

- * Impulsivitat
- * Necessitat de reforç immediat
- * Baixa tolerància a la frustració
- * Manca de responsabilitat. . .
- * Influència del grup, del context

DIFICULTATS EN ELS CANVIS DE COMPORTAMENT

- Escasa o nula percepció de vulnerabilitat.
- Incorrecta interpretació dels missatges preventius:
  - coit anal
  - promiscuitat
  - grups de risc
  - poc risc en grups de baix risc
  - poc risc en la transmissió heterosexual

PERCEPCIÓ DEL RISC

Condicionants

- Fa mesos que fem servir la marxa enrera i no falla.
- Preservatius ! No els he fet servir mai...
no sabia què fer-ne.
- M'ho diria, si tingués alguna cosa, oi?
- Tinc relacions sexuals amb dones. Corro el risc d'infectarme?
- Com puc parlar amb la meva parella de sexe segur?

POBLACIÓ AMB MÉS VULNERABILITAT

- Joves
- Dones i embaràs
- Dones de 40 anys o més
- Immigrants
- Dones amb HIV +
- UDVP
- Violència envers les dones
- Treb. Sexe comercial.
- Persons amb "piercing" i "tatto"...

ENTREVISTA MOTIVACIONAL

Característiques

- Centrada en el/a usuari/a.
- Busca ajudar a explorar i a resoldre contradiccions sobre conductes o hàbits de risc.
- Intenta augmentar la consciència dels usuaris sobre els seus riscos en salut i la seva capacitat per començar a actuar.
- Incrementa la satisfacció dels professionals i fa prevenció de la sensació d'impotència.

MODELS D'ENTREVISTA CLÍNICA

Informativa

- Dona consells experts →
- Intenta persuadir →
- Repeteix els consells →
- Actua amb autoritat →
- És ràpid →

Motivacional

- Estimula la motivació per passar a l'acció.
- Ajuda a reflexionar.
- Fa un resum dels punts
- Actua col.laborant per ajudar a decidir
- És d'aplicació progressiva.

MODEL D'ESTADIS DEL CANVI

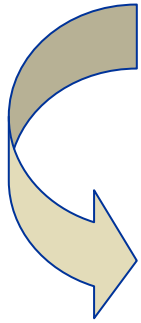
- No veu cap problema en la seva conducta. (precontemplació).
- Comença a tenir dubtes (contemplació).
- Decideix intentar un canvi (determinació).
- Posa en pràctica la decisió presa (canvis).
- Manténir i consolidar el canvi (manteniment).
- Torna a la conducta de risc (recaiguda, no fracàs).

QUÈ FA CANVIAR A LES PERSONES

- La motivació intrínseca. Voluntat.
- L'elecció i el control propis. Les propies decisions.
- L'autoconvenciment auditiu.
- L'autoconfiança o percepció d'autoeficàcia
- L'ambivalència: vull o no canviar = obstacle.
- "El vestit a mida".
- La relació interpersonal. (ajudar a descobrir elements motivadors).

L'ENTREVISTA MOTIVACIONAL

Cal evitar:

- › Pregunta-Resposta.
- › Confrontació-Negació.
- › Trampa de l'expert (oferir respostes i sol.lucions).
- › Etiquetar.
- › Focalització prematura.
- › Culpabilització.

ACTUACIONS ADAPTADES ALS ESTADIS DEL CANVI

- Vèncer la nostra ansietat
- Incrementar el nivell de contradicció.
Evitar resistències i informació no sol·licitada.
- Estratègies : suport narratiu
  - diari de salut
  - full de balanç
- El.laboració i verbalització d'un pla amb objectius concrets, útils, possibles i mesurables a curt plaç
- Incrementar el suport i minimitzar la freqüència de les recaigudes.

L'ENTREVISTA MOTIVACIONAL BREU

PRINCIPIIS BÀSICS:

- Evitar la confrontació amb l'usuari/a
- Facilitar que el/a usuari/a verbalitzi què li preocupa de la seva conducta

L'ENTREVISTA MOTIVACIONAL BREU

Etapes

1. Inici de l'entrevista
2. Exploració de motius de preocupació
3. Elecció d'opcions per al canvi :
  - preguntes obertes
  - escolta reflexiva
4. Finalitzar amb un sumari del que ha expresat i preguntar-li si és correcte.

"Somos aquello que hacemos repetidamente. La excelencia, pues, no es un acto sino un hábito".

Aristoteles.

LA REFLEXIÓ, EL COMPARTIR EXPERIÈNCIES,
EL MILLORAR CONEIXEMENTS I HABILITATS
A L'ENTORN DE LA COMUNICACIÓ

COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ

CONCLUSIONS

Necessitem aprendre a desenvolupar
habilitats que ens facilitin treballar
la motivació dels nostres usuaris.

Necessitat d'adquirir o millorar habilitats en la comunicació interpersonal que facilitin l'intercanvi bidireccional.

relacions sexuals?

NO

Ofertar la possibilitat
de fer consultes

SI

Amb preservatiu
Sense preservatiu

AMB PRESERVATIU

Si, sempre
Reforçar

Si, de vegades
Reforçar, explorar dificultats

SENSE PRESERVATIU

Coneixer els motius Ús d'altres mètodes anticonceptius. Intenció d'embaràs. No percepció de risc. Ella o la seva parella no vol usar-lo